

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus- suunnitelma 2012–2014

Sisällysluettelo

1. Ylioppilaskunta edistämässä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.....	3
1.1. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma.....	3
1.2. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusopas JYYn piirissä toimiville järjestöille.....	4
2. Suunnitelman perusta.....	5
2.1. Lainsäädäntö.....	5
2.2. JYYn arvopohja.....	6
3. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisen toiminta-alueet.....	7
3.1. Ikä ja elämäntilanne.....	7
3.2. Elämänkatsomus, vakaumus ja mielipide.....	8
3.3. Etninen tausta, kansallisuus, kieli.....	8
3.4. Sukupuoli, sukupuolen moninaisuus ja seksuaalinen suuntautuminen.....	9
3.5. Vammaisuus ja terveydentila.....	10
3.6. Sosioekonominen tausta.....	10
3.7. Häirintä ja häirintäyhdyshenkilöt.....	11
4. Arvio edellisen suunnitelman esitetyistä toimenpiteistä.....	12
4.1. Kansainväliset opiskelijat.....	12
4.2. Palvelut.....	12
4.3. Esteettömyys.....	13
4.4. Toimenpiteet tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi.....	13
5. Hyväksyminen, päivittäminen ja arviointi.....	13

1

Ylioppilaskunta edistämässä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta

Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunnalle on muiden ylioppilaskuntien tavoin määritelty yliopistolaisista tehtäväksi toimia jäsenistönsä yhdyssiteenä ja edistää heidän yhteiskunnallisia, sosiaalisia ja henkisiä sekä opiskeluun ja opiskelijan asemaan liittyviä pyrkimyksiä. Samoin yliopistolaisista on määritelty, että kaikki perustutkinto-opiskelijat kuuluvat ylioppilaskuntaan ja ylioppilaskunnalla on oikeus periä jäseniltään jäsenmaksua. Julkisoikeudellisen yhteisön asema ja automaatiojäseneditys lisäävät ylioppilaskunnan tehtäviä ja toiminnan vastuullisuutta.

Päätöksenteko on demokraattista ja edustajiston vaalit pidetään joka toinen vuosi. Tehtäviensä ja päätöksenteon tavan vuoksi tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta on pidettävä erityisen tärkeänä perustana ylioppilaskunnan toiminnalle. JYYn toimintamahdollisuudet ovat täydelliset vasta, kun jokaisella jäsenellä on samat toimimisen ja vaikuttamisen mahdollisuudet. Siksi ylioppilaskunnan on tutkittava toimintaansa ja toiminnan taustalla olevia ajattelumalleja tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi ja toiminnan kehittämiseksi.

1.1. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma

JYYn tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoituksena on kuvata JYYn näkemyksiä ylioppilaskunnan yhdenvertaisten ja tasa-arvoisten toimintamahdollisuuksien takaamiseksi. Suunnitelma antaa pohjan JYYn tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyölle. Se kattaa niin tasa-arvolain kuin myös yhdenvertaisuuslain asettamat velvoitteet ja tukeutuu ylioppilaskunnan arvopohjaan.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma sisältää nimensä mukaisesti niin tasa-arvosuunnitelman kuin yhdenvertaisuussuunnitelman ja suoran sekä epäsuoran syrjinnän kiellon, ja koskee JYYn jäsenistöä. Ylioppilaskunnan henkilöstön ja JYY-konsernin käyttöön tehdään erillinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.

Tässä suunnitelmassa pyritään tuomaan esiin niitä haasteita, joihin JYYn tulee yhdenvertaisuustyössään tarttua. Käytännössä on myös huomioitava että samaan vähemmistöryhmään kuuluvat saattavat kokea eri asiat haasteena. Tässä suunnitelmassa pyritään tuomaan esiin niitä haasteita, joihin ylioppilaskunnan tulee yhdenvertaisuustyössään tarttua.

Suunnitelma on vuosille 2012–2014 ja se päivitetään kolmen vuoden välein. Suunnitelma on päivitetty versio edellisestä JYYn tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmasta (2008–2009). Päivitystyö on aloitettu asiaa varten perustetussa työryhmässä 2011. Työryhmä halusi koostaa suunnitelmasta edeltävää suunnitelmaa yleisemmän ja tasa-arvon ohella yhdenver-

taisuutta korostavamman asiakirjan, joka toimii JYYn tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä linjaavana asiakirjana. Suunnitelman

päivitystyötä jatkettiin erillisessä työryhmässä keväällä 2012 ja suunnitelma hyväksyttiin edustajistossa 3.5.2012.

1.2. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusopas JYYn piirissä toimiville järjestöille

Päivitetty tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on laaja ja yleinen asiakirja. Toiminnallisuutta ei kuitenkaan suunnitelman päivittämisen yhteydessä ole haluttu sulkea täysin pois. Siitä syystä tämän suunnitelman pohjalta on myös koottu JYYn piirissä toimivien järjestöjen toiminnan tueksi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusopas. Oppaassa tuodaan

esiin konkreettisia toimia, joita järjestö voi ottaa huomioon toiminnassaan, jotta järjestöjen toiminta olisi mahdollisimman saavutettavaa. Oppaassa kerrotaan myös häirintäyhdyshenkilötoiminnasta, sen periaatteista ja vaiheista ja annetaan konkreettiset toimintaohjeet häirintää kokeelle.

2

Suunnitelman perusta

Suunnitelman pohjana ovat Suomen perustuslaki, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslait, yliopistolaki, ylioppilas-

kunta-asetus sekä JYYn säännöt, arvot ja strategia.

2.1. Lainsäädäntö

Suomen perustuslaissa määritellään ihmisten oikeus yhdenvertaiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun. Suomi on sitoutunut tasa-arvon edistämiseen myös Euroopan Unionin jäsenenä, sekä useissa kansainvälisissä sopimuksissa. JYY on sitoutunut myös Suomen ylioppilaskuntien liiton (SYL) jäsenenä, SYL:n tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustavoitteisiin.

Tasa-arvolain (609/1986) tarkoituksena on estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa. Tasa-arvolaki on soveltamisalaltaan hyvin yleinen, sukupuoleen perustuva syrjintä on sen mukaan kielletty kaikessa yhteiskunnallisessa toiminnassa ja kaikilla elämänalueilla, joita ei nimenomaan ole jätetty lain soveltamislain ulkopuolelle. Tasa-arvolaisissa määritetyn tasapuolisuusvelvoitteen mukaan erilaisissa julkista valtaa käyttävissä hallintoelimissä tulisi olla mahdollisuuksien mukaan sekä naisia että miehiä. Tasa-arvolain toteuttaminen näkyy JYYssä periaatteena, jossa JYY pyrkii kaikilla toimillaan siihen, että ylioppilaskunnassa, sekä jäsenistön että henkilökunnan

suuntaan, päätöksenteon, osallistumisen että toiminnan tasoilla on sekä naisilla että miehillä yhtäläiset mahdollisuudet toimia.

Yhdenvertaisuuslaki (21/2004) sisältää säännöksiä yhdenvertaisuuden edistämisestä ja syrjintäkiellosta. Lain mukaan ketään ei saa syrjiä iän, etnisen tai kansallisen alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden, sukupuolisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Yhdenvertaisuuslain määrittelemä syrjinnän kieltö on siis laajempi kuin tasa-arvo laissa määritelty. Yhdenvertaisuuslain hengessä JYY pyrkii luomaan kaikelle toiminnalleen sellaisia rakenteita, jotta mikään yksilöön liittyvä ominaisuus ei estä toimimista ylioppilaskunnassa, käyttämästä ylioppilaskunnan palveluita tai osallistumasta ylioppilaskunnan järjestämään toimintaan.

Esittäessään tai nimetessään opiskelijaedustajia JYY noudattaa Suomen lainsäädäntöä. Tavoitteena on, että kaikkiin toimielimiin valitaan tasapuolisesti mies- ja naispuolisia henkilöitä. Soveltuvuus avoin-

na olevaan tehtävään on ensisijainen valintoja ja esityksiä tehdessä. Hakijoita kohdellaan tasapuolisesti ja ketään syrjimättä. JYYn näkemyksen mukaan todellinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus toteutuvat, kun sukupuoli tai muu yksilöön liittyvä ominaisuus tai piirre ei ole merkityksellinen muun muassa henkilövalintoja tehdessä.

JYY tuo hakuilmoituksissaan avoimesti esille sitoutumisensa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaansa. Seuraava

kappale sisällytetään opiskelijaedustajien hakuilmoituksiin:

”JYY noudattaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaansa esittäessään tai valitessaan henkilöitä julkista valtaa käyttäviin luottamuselimiin. Tavoitteena on, että kaikkiin toimielimiin valitaan tasapuolisesti mies- ja naispuolisia henkilöitä. Soveltuvuus avoimna olevaan tehtävään on ensisijainen valintaperuste valintoja ja esityksiä tehtäessä.”

2.2. JYYn arvopohja

Ylioppilaskunta on moniarvoinen. Ihmiset tulee nähdä yhdenvertaisina suhteessa toisiinsa erilaisuudestaan huolimatta. Erilaisuuden hyväksyminen on avain syrjimättömyyteen, tasa-arvoisuuteen ja moninaisuuden arvostamiseen.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus JYYssä on ihmisten samanarvoisuuden hyväksymistä sekä pyrkimystä ihmisten mahdollisuuksien tasavertaisuuteen. Muodollinen tasa-arvo JYYssä toteutetaan kaikille yhtenäisillä säännöksillä ja ohjeilla. Mahdollisuuksien tasa-arvon mukaisesti JYYssä tunnustetaan yhteisössä vallitseva eriarvoisuus ja heikommissa asemassa olevia tuetaan erillisillä toimilla. Esimerkiksi naisten ja miesten

tekemisen tyylin, kokemuksen ja osaamisen yhtäläinen arvostaminen edellyttää tietoisuutta omista sukupuolta koskevista asenteista ja mielikuvista. Vaikka naisten ja miesten tyylit toimia saattavat poiketa toisistaan, kumpikaan tapa ei ole lähtökohdaisesti toista huonompi.

JYYn arvot (hyväksytyt edustajistossa 16.5.2007) ovat sivistys, yhteisöllisyys, avoimuus ja yhdenvertaisuus. Yhdenvertaisuuden arvo pitää sisällään ajatuksen siitä, että ylioppilaskunta toteuttaa yhdenvertaisuutta toiminnassaan ja edistää yhdenvertaisuutta myös ympäröivässä yhteiskunnassa.

3

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisen toiminta-alueet

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi on ensin osattava tunnistaa sellaisia haasteita, jotka vaikuttavat osaltaan siihen, että toiminta tai palvelut eivät ole kaikille saavutettavissa tai mahdollisuus osallistumiseen ei toteudu kaikkien kohdalla. Vasta näiden haasteiden

tunnistamisen myötä on mahdollista konkreettisten toimenpiteiden ulottaminen pyrkimyksenä edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Tässä kappaleessa pyritään tuomaan esiin juuri niitä haasteita, joihin myös ylioppilaskunnan tulee yhdenvertaisuustyössään tarttua.

3.1. Ikä ja elämäntilanne

Yliopisto-opiskelijat ovat hyvin heterogeeninen joukko, muun muassa iän suhteen. Jatkuva kouluttautumisen tarve ja halu elinikäiseen oppimiseen ovat johtaneet siihen, että aloittavat opiskelijatkaan eivät kuulu samaan ikäryhmään. Eri ikäryhmiin kuuluvat voivat kohdata hyvin erilaisia haasteita. Esimerkiksi teknisten apuvälineiden ja sosiaalisen median käyttö ei välttämättä ole vanhemmille opiskelijoille itsestään selvää, ja niiden tiivis käyttö opetuksessa, voi asettaa heidät nuorempia kanssaopiskelijoitaan heikompaan asemaan.

JYYn toimintaympäristö on melko nuorekas, sekä työntekijät, ja varsinkin luottamushenkilöt ovat pääasiassa nuoria aikuisia. Toimintaympäristön nuorekkuus voi jopa olla niin vahvaa, että iäkkäämpien

opiskelijoiden on vaikea osallistua toimintaan. Voi myös olla, että JYYn toiminta ei houkuta iäkkäämpiä opiskelijoita. Yhdenvertaisuuteen pyrkivänä ylioppilaskuntana JYY kuitenkin pyrkii edistämään eri ikäisten osallistumisen mahdollisuuksia ja pyrkii toiminnallaan vähentämään niitä haasteita, jotka voivat aiheuttaa eri ikäisten ihmisten eriarvoisuutta.

JYY ottaa tasa-arvoa edistävässä toiminnassaan huomioon myös perheellisten opiskelijoiden opiskelumahdollisuuksien parantamisen. Perheellisten opiskelijoiden opiskelumahdollisuuksia voidaan parantaa esimerkiksi e-tenttimisen ja etäopiskelun mahdollisuuksia edistämällä. Myös aikuisopiskelijat ja maisteriohjelmissa opiskelevat sekä heidän erilaiset elämäntilanteensa tulee huomioida.

3.2. Elämänkatsomus, vakaumus ja mielipide

Elämänkatsomuksen, vakaumuksen ja mielipiteen taustalla on usein erilaisia elämänarvoja ja näkemyksiä. Ne heijastuvat myös erilaisiin elämäntapoihin kuten ravintoon ja päihteiden käyttöön. Yliopisto-opiskelijoiden parissa on eri uskontokuntien edustajia ja monenlaisten aatteiden kannattajia. Yhdenvertaisuuden haasteita voi syntyä, kun tietystä toimintaympäristössä on vallalla jokin niin vahva näkemys, että muut näkökulmat jäävät sivuun. Ääritapauksissa jopa syrjintää voidaan perusteella oman vakaumuksen ja mielipiteen perusteella. Toisten oikeutta omiin näkemyksiin ja mielipiteisiin tulee kunnioittaa.

JYY organisaationa, etenkin päätöksenteon osalta, on hyvin poliittinen ympäristö, jossa näkemykset voivat usein erota vahvastikin. Toisten näkemysten kunnioitusta ei tule unohtaa viestinnässä eikä muussakaan toiminnassa. On myös muis-

tettava, että jokainen päättää itse oman vakaumuksensa sisällöstä: yhden yksilön perusteella ei voida tehdä johtopäätöksiä esimerkiksi muiden samaan uskonnolliseen, aatteelliseen tai poliittiseen yhteisöön kuuluvien näkemyksistä tai mielipiteistä. Toisten mielipiteiden ja näkemysten epä-kunnioitus voi johtua ennakkoluuloista ja tietämättömyydestä, joten JYY pyrkii nostamaan keskusteluun erilaisia elämänkatsomuksellisia teemoja sekä edistämään avointa keskustelukulttuuria myös eri vakaumusten välillä.

Kaikki eivät käytä alkoholia tai muita päihteitä ja jokainen on ainakin joskus tilanteessa, jossa haluaa tai joutuu valitsemaan päihitteettömyyden. JYY tukee päihitteettömiä tapahtumia ja kannustaa piirissään toimivia järjestöjä luomaan ilmapiiriä, jossa juomisesta tai juomattomuudesta ei tehdä suurta numeroa.

3.3. Etninen tausta, kansallisuus, kieli

Jyväskylän yliopistossa opiskelee hyvin erilaisista taustoista ja kulttuurista tulevia ihmisiä. JYY edistää kaikkien etnisten ja kieliryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia osallistua yliopiston opiskelijajayhteisöjen toimintaan.

JYYn jäsenistöön kuuluu myös ulkomaisia opiskelijoita, jotka ovat jo aiemmissa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmissa todeten jääneet ylioppilaskunnasta varsin kaukaisiksi. Suurimpana yhdenvertaisuuden haasteena on varmasti se, että

kaikkea informaatiota ei ylioppilaskunnassa pystytä resurssien puitteissa tarjoamaan englanniksi. JYY kuitenkin pyrkii lisäämään englanninkielistä tiedotusta edelleen ja edistämään kansainvälisten opiskelijoiden osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksia ylioppilaskunnassa.

JYY kannustaa jäsenistöään tutustumaan toisiinsa ja toistensa kieliin ja kulttuureihin esimerkiksi teemapäivin ja tietoisuuskampanoilla.

3.4. Sukupuoli, sukupuolen moninaisuus ja seksuaalinen suuntautuminen

Sukupuolta yhdenvertaisuusnäkökulmasta tarkasteltaessa tulee kiinnittää huomiota sekä miesten ja naisten väliseen tasa-arvoon että sukupuolen moninaisuuteen, joka jää usein näkymättömiin johtuen lainsäädännöllisistä ja kulttuurisista rakenteistamme, jotka perustuvat käsitykselle kahdesta vastakkaisesta sukupuolesta.

JYY pyrkii edistämään toiminnassaan tasa-arvoista ajattelua sekä parantamaan sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen asemaa niin ylioppilaskunnassa kuin yleisestikin yhteiskunnassa. JYYssä ei myöskään hyväksytä minkäänlaista syrjintää, myöskään liittyen sukupuolen, sen moninaisuuteen tai seksuaalivähemmistöihin. Esimerkiksi henkilövalintoihin liittyen sukupuoli tai seksuaalinen suuntautuminen ei saa olla merkityksellinen asia, joka vaikuttaa valintaan, lukuun ottamatta sellaisia toimia,

joissa tietyn sukupuolen edustajan valinta on perusteltua nimenomaan tasa-arvon edistämistarkoituksessa. Häirinnästä on linjattu omassa kappaleessaan.

Jokapäiväisen elämän sukupuolittuneet käytännöt saattavat olla näkymättömiä niille henkilöille, jotka määrittävät itsensä yksiselitteisesti naiseksi tai mieheksi biologisen sukupuolensa mukaan. Sukupuolivähemmistöihin kuuluvat voivat usein kokea nämä ns. normaalit käytännöt ahdistaviksi ja rajoittaviksi. JYYn on otettava huomioon sukupuolivähemmistöt esimerkiksi ylioppilastalon peruskorjauksen yhteydessä niin, että tilaan saadaan mahdollisuuksien mukaan vähintään yksi unisex-wc, joka sijaitsee yleisessä käytössä olevien tilojen yhteydessä. JYY pyrkii huomioimaan ja tukemaan seksuaalisuuden moninaisuutta esimerkiksi tapahtumien mainontaa ja juhlien istumajärjestyksiä laadittaessa.

3.5. Vammaisuus ja terveydentila

Vamma tai terveydentila voi aiheuttaa haasteita yhdenvertaisuuden toteutumiseen joidenkin opiskelijoiden kohdalla. Eräs suurimmista yhdenvertaisuuden haasteista etenkin liikuntavammaisilla ovat rakennetun ympäristön fyysiset esteet. Myös verkkopalvelut voivat aiheuttaa ongelmia esimerkiksi näkövammaisille. Jos rakennettu tai sähköinen ympäristö on esteellinen, vaikeuttaa se myös osallisuuden mahdollisuuksia. Haasteita voi aiheutua myös silloin kun tarjolla ei ole riittäviä tukipalveluja tai välineitä, jotka ovat usein edellytyksenä opiskelulle ja yliopistoyhteisössä toimimiselle.

Yhdenvertaisuuslaki velvoittaa esimerkiksi koulutuksen järjestäjän sellaisiin toimiin, että vammaisten opiskelijoiden opiskelu mahdollistuu. Myös ylioppilaskunta pyrkii omilla toimillaan vaikuttamaan siihen, että myös vammaisilla opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua ylioppilaskunnan

toimintaan ja osallistumaan päätöksentekoon.

Myös opiskelijoiden terveydentila voi joskus aiheuttaa yhdenvertaisuuden haasteita. Esimerkiksi oppimisvaikeudet ja mielenterveysongelmat voivat vaikeuttaa osallisuutta, mikäli tarvittavaa tukea ja tukipalveluita ei ole käytettävissä. Ylioppilaskunnassa tehdään edunvalvontaa muun muassa sen eteen, että väliaikaisesti sairas opiskelija saa mahdollisimman hyvää hoitoa sekä tarvittavaa tukea sairautensa aikana. Tilojen sisäilmaongelmat voivat myös aiheuttaa haasteita opiskelijoiden osallistumiselle opetukseen ja muuhun toimintaan. JYY puolustaa opiskelijan oikeutta terveelliseen opiskelu-ympäristöön.

JYY pyrkii edistämään esteettömyyden periaatteita niin rakentamisen, osallistumisen kuin palveluidenkin tasolla, sekä omassa toiminnassaan että vaikuttamistyössä ulkopuolisiin tahoihin.

3.6. Sosioekonominen tausta

Suomen tasa-arvoisuutta edistävä maksuton koulutusjärjestelmä mahdollistaa sen, että yliopistoihin tulee opiskelijoita erilaisista sosioekonomisista taustoista. JYY tunnustaa sosioekonomisen taustan ja taloudellisen tilanteen vaihtuksen opiskelijoiden elämään ja pyrkii aktiivisesti vähentämään näiden tekijöiden synnyttämää eriarvoisuutta.

Ylioppilaskunnan palveluiden ja tapahtumien on oltava kaikille taloudellisesti

saavutettavissa. Eikä taloudellinen tilanne saa muodostua esteeksi ottaa vastaan luottamustoimia tai vastuutehtäviä. Ylioppilaskunnan jäsenmaksu on pyrittävä pitämään mahdollisimman alhaalla kuitenkin niin, että sen avulla saadaan turvattua kaikille opiskelijoille tarvittavat palvelut, kuten terveyspalvelut.

Lisäksi JYY puolustaa maksutonta koulutusta ja pyrkii edistämään opiskelijoiden riittävää toimeentuloa.

3.7. Häirintä ja häirintäyhdyshenkilöt

Häirinnällä tarkoitetaan kaikkea käytöstä ja toimintaa, joka tar-koituksellisesti tai tosiasiallisesti loukkaa henkilöä ja on siten ei-toivottua. Muun muassa henkilöiden väliset suhteet ja aiemmat kokemukset vaikuttavat siihen, mikä koetaan häirinnäksi. Sukupuoleen perustuva tai seksuaalinen häirintä saattaa ilmetä esimerkiksi sukupuolisesti vihjailevina ja kaksimielisinä eleinä, ilmeinä tai puheina, vartaloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevinä huomautuksina, seksuaalisesti värittyneinä yhteydenottoina, pornoaineiston esillä pitämisenä, fyysisenä kosketteluna tai sukupuolista kanssakäymistä koskevinä ehdotuksina tai vaatimuksina. Tilanteesta ja henkilöstä riippuen häirintä koetaan uhkaavana, vihamielisenä, halventavana, nöyryyttävänä tai muuten epämiellyttävänä. Häirintä voi ilmetä seksuaalisena tai ei-seksuaalisena ja kohdistua samaan tai eri sukupuoleen.

Häirinnän aiheuttamia negatiivisia seurauksia voivat olla häirinnän kohteen opiskelu- tai työkyvyn heikkeneminen ja häpeän ja syyllisyyden tunteet. Koko yhteisö kärsii häirinnästä yleisen ilmapiirin huononemisen myötä. Kaikki yhteisön jäsenet voivat omalla toiminnallaan ehkäistä ja

vastustaa häirintää

JYYssä ei hyväksytä minkäänlaista syrjintää, kiusaamista tai epäasiallista kohtelua, jonka kautta ylioppilaskunta pyrkii luomaan yhdenvertaisuuden kulttuuria yliopistoyhteisön sisällä. Syrjintää ja muuta epäasiallista kohtelua kuitenkin tapahtuu, ja JYY haluaa olla mukana sen kitkemisessä muun muassa häirintäyhdyshenkilötoimintaa järjestämällä.

Ylioppilaskunnassa toimii kaksi nimitettyä häirintäyhdyshenkilöä. Häirintäyhdyshenkilö tukee opiskelijoita tilanteissa, joissa on tapahtunut häirintää, syrjintää, kiusaamista tai muuta epäasiallista kohtelua. JYY pyrkii ulottamaan häirintäyhdyshenkilötoimintaa mahdollisimman laajan joukon saataville muun muassa niin, että häirintäyhdyshenkilöt ovat eri sukupuolta, sillä esimerkiksi seksuaalisen häirinnän tapauksissa yhteydenotto häirintäyhdyshenkilöön, joka on vastakkaista sukupuolta, voi jäädä tekemättä asian arkaluontoisuuden vuoksi.

Häirintäyhdyshenkilötoiminnan periaatteet ja toimintatavat määritellään tarkemmin JYYn piirissä toimiville järjestöille tarkoitettussa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusoppaassa, sekä JYYn internetsivuilla.

4

Arvio edellisen suunnitelman esitetyistä toimenpiteistä

Ylioppilaskunnan säännöllinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö on vakiintumassa osaksi toimintaa. Ylioppilaskunta kestää tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioissa hyvin vertailun muuhun

suomalaiseen yhteiskuntaan monessa suhteessa. Tässä kappaleessa arvioidaan edellisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteitä ja niiden toteutumista.

4.1. Kansainväliset opiskelijat

Edellisessä suunnitelmassa nostettiin esiin kansainvälisten opiskelijoiden kaukainen asema ylioppilaskunnassa. Asia on edelleen haaste yhdenvertaisuuden

näkökulmasta. Englanninkielistä tiedotusta on kuitenkin pyritty lisäämään, muun muassa JYYn internetsivujen uudistuksen yhteydessä.

4.2. Palvelut

Ylioppilaskunnan tarjoamien palvelujen osalta edellisessä suunnitelmassa huolenaiheeksi nousi se, että ylioppilaskunnassa toimii häirintäyhdyshenkilönä vain yhtä sukupuolta edustava henkilö, joka voi rajata ulos toisen sukupuolen edustajat palvelun käyttäjinä. Epäkohta on korjattu ja JYYssä on jo useamman vuoden ajan toiminut kaksi häirintäyhdyshenkilöä, jotka edustavat eri sukupuolta.

Keskustoimiston palvelutoiminnan

osalta ei ole tehty tarkkaa kartoitusta, mutta kokemukseen perustuen voidaan arvioida, että organisaatiomuutoksen myötä keskustoimiston palvelutoiminta on muutunut saavutettavammaksi ja yhdenvertaisemmaksi. Organisaatiomuutos astui voimaan vuonna 2010, jolloin toimistosihteerin tehtävä muutettiin jäsenpalvelusihteerin tehtäväksi, ja JYY alkoi kehittää järjestösektorin toimintaa.

4.3. Esteettömyys

Kaikki ylioppilaskunnan tilat, kuten ylioppilaskunnan A- ja B-talojen tilaussaunat sekä ylioppilastalon kabinetti eivät ole liikkumisesteettämiä. Ylioppilastalo Ilokiveen on tehty esteettömyyskartoitus vuonna 2008 ja Ylioppilaskylään vuonna 2009. Ylioppilaskylään

tulevaisuudessa rakennettavien talojen suunnittelussa huomioidaan esteettömyysasiat, kuten laki vaatii. Ylioppilastalo Ilokivi tullaan peruskorjaamaan vuonna 2015, jonka yhteydessä ylioppilastalon esteettömyyttä pyritään parantamaan.

4.4. Toimenpiteet tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi

Tämä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma ei ole luonteeltaan toiminnallinen vaan yleinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä määrittävä asiakirja. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että JYY ei tekisi myös konkreettisia ja toiminnallisia toimenpiteitä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Suunnitelmasta ei haluttu tehdä toiminnallista ja konkreettisia toimenpiteitä määrittävää, jotta ylioppilaskunta voi reagoida joustavammin tilanteisiin, joissa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden teemat ovat esillä. JYY pyrkii siis jatkuvasti edistämään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta myös konkreettisilla

toimenpiteillä. Toteutettavista toimenpiteistä on vastuussa kyseisenä ajankohtana istuva ylioppilaskunnan hallitus.

Yhdenvertaisuuden toteutuminen esimerkiksi eri vähemmistöjen, vakaumusten, mielipiteiden ja kansallisuuksien kesken on ennen kaikkea tiedostamisen sekä tahdon asia, joka koskee koko ylioppilaskuntaa. Ennakkoluulot ja tietämättömyys vaikeuttavat suuresti eri näkemysten ja vakaumusten vuoropuhelua. JYY keskittyy tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimissaan erityisesti tiedon tasapuoliseen lisäämiseen eri vähemmistöistä, esimerkiksi tapahtumien ja koulutusten kautta.

5

Hyväksyminen, päivittäminen ja arviointi

Tämän suunnitelman hyväksyy ylioppilaskunnan edustajisto hallituksen esityksestä.

Suunnitelma päivitetään kolmen vuoden välein, jolloin kirjataan toteutuneet tavoitteet, valitaan uudet tavoitteet ja mittarit sekä päätetään seurannasta ja sen aikataulusta. Seuraava päivittäminen tehdään vuonna 2014. Päivittämisen yhteydessä on tehtävä arviointi suunnitelman toteutumisesta ja tuotava arviointi edustajistolle tiedoksi. Tavoitteiden toteutumista seurataan kuitenkin jatkuvasti JYYn toi-

minnassa suunnitelmassa mainitun vastuutuksen mukaisesti.

Ylioppilaskunnan on tutkittava toimintaansa ja toiminnan taustalla olevia ajatusmalleja säännöllisin väliajoin uusittavia tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskartoituksia apunaan käyttäen. Näin ollen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioita saadaan edistettyä ja toimintaa kehitettyä JYYn jäsenistön ehdoilla ja päästään tuntuvasti puuttumaan juuri niihin seikkoihin, jotka jäsenet kokevat eriarvoistaviksi.

